

Kniha číslo 10

autor + název díla: Ernest Hemingway - Stařec a moře

Literární druh: epika

Literární žánr: novela (ve formě prózy)

Století vzniku knihy: 20. století - meziválečný realismus

Kompozice díla: chronologicky, metoda ledovce (autor řekne jen něco, odvodí si čtenář)

Časoprostor díla: Kubánská vesnice poblíž Havany, pravděpodobně 40. léta 20. století

Pásmo vypravěče: er-forma, prvky retrospekce

Typické jazykové prostředky: spisovný jazyk, rybářská terminologie

Děj:

Starý rybář Santiago už 84 dní nechytí žádnou rybu. Rodiče jeho věrného druha Manolina hochovi přikazují, aby se začal plavit na jiné lodi, než je ta Santiagova. Santiago se vydává na moře se snahou konečně ulovit nějakou rybu.

Stařec se dostává daleko od břehu, úlovek ale stále nepřichází. Nakonec se na jeho návnadu chytí obrovská ryba – marlín (mečoun). Ryba má obrovskou sílu a táhne loď dále na širé moře.

Po probdělé noci se Santiago rozhodne využít příležitosti. Svádí s rybou vyčerpávající boj a navzdory problému s rukou ji nakonec úspěšně zabije. Větší rybu Santiago nikdy neulovil, nevejde se mu ani na loď a tak ji přivazuje k jejímu boku.

Během zpáteční cesty na rybu zaútočí žraloci. Santiago se se žraloky snaží bojovat, postupně ale přichází o všechny své zbraně. Krev z ryby přitahuje žraloky více a více, nakonec z ní zbude pouhá kostra.

Stařec se po několika dnech na moři konečně vrací domů. Upadá do hlubokého spánku, ze kterého ho probudí až hoch Manolin, kterému následně stařec vypráví svůj příběh. K jeho lodi s kostrou ryby se mezitím sejde velký dav a začne výkon Santiaga velice obdivovat, chlapec se s ním navíc opět začne plavit.

Hlavní postavy:

Stařec Santiago – kubánský rybář, má velmi pevnou vůli, tvrdě bojuje, aby se uživil, smysl života v rybaření, introvert, žije v souladu s přírodou, vytrvalý

Chlapec Manolin – laskavý, obětavý, má rád Santiaga, chce se dozvědět vše o moři a být nejlepším rybářem

Životopis a zajímavosti autora:

- americký spisovatel, autor románů a povídek, novinář a sportovec
- čelní představitel tzv. ztracené generace
- nositel Pulitzerovy ceny za novelu Stařec a moře
- získal Nobelovu cenu za literaturu
- ovlivněn válkou, vyhledával nebezpečí

Další jeho díla: Sbohem armádo (román), Komu zvoní hrana (román)

Další 2 autoři této doby:

John Steinbeck:

- americký spisovatel
- nositel Pulitzerovy ceny za román „Hrozny hněvu“
- získal Nobelovu cenu za literaturu
- pocházel z poměrně chudých poměrů
- nejznámější díla od něj: O myších a lidech, Hrozny hněvu
- zemřel v 66 letech na infarkt myokardu

Francis Scott Fitzgerald:

- americký romanopisec, povídkář a scenárista
- představitelem poválečné „ztracené generace“
- dobrovolník americké armády
- nejznámější díla od něj: Velký Gatsby, Něžná je noc
- přijal práci hollywoodského scenáristy

Lost Generation:

- psali o prožitcích z první světové války
- kvůli válce většinou nedostudovali
- nezažívali své první lásky
- nevyrůstali jako ostatní, ale o to rychleji dospěli během války na frontě
- válka narušila jejich psychiku
- vyjadřovali v dílech pocit životní prázdnoty, fyzické nemohoucnosti a sterilní pasivity